

Gemeenteraad (Het Debat en Het Besluit) GHG

Besluit

Vergadering van 10 november 2022
Gemeente Hardinxveld-Giessendam -
Hardinxveld-Giessendam

21 Verhoging eenmalige energietoeslag voor werkende minima - Raadsvoorstel

Besluit

Beslispunt 1

De eenmalige energietoeslag met € 300,- te verhogen voor huishoudens uit Hardinxveld-Giessendam met een inkomen tussen 120% en 130% van het wettelijk sociaal minimum.

Beslispunt 2

De nu al voorziene kosten voor Hardinxveld-Giessendam van € 48.000,- voor de bekostiging van de energietoeslag te dekken, waarvan € 36.000 te onttrekken uit de algemene reserve en € 12.000 uit de reserve sociaal domein en deze begrotingswijziging te formaliseren bij de slotwijziging 2022.

Beslispunt 3

Het eventuele overige tekort op de energietoeslag te verrekenen met de jaarrekening 2022.

Inhoud

Inleiding

Veel huishoudens komen financieel in de knel door de sterk gestegen energieprijzen, in het bijzonder huishoudens met een laag inkomen. Daarom stelt het Rijk in 2022 een eenmalige energietoeslag beschikbaar aan huishoudens met een laag inkomen. De uitvoering van deze financiële tegemoetkoming is belegd bij de gemeenten. In de Drechtsteden is de uitvoering hiervan belegd bij de Sociale Dienst Drechtsteden (SDD). Over de eenmalige energietoeslag bent u op 21 april 2022 eerder geïnformeerd via een raadsinformatiebrief (bijlage 1).

Verhoging eenmalige energietoeslag

Van het Rijk ontvangen gemeenten budget om huishoudens tot 120% van het wettelijk sociaal minimum (WSM) een energietoeslag toe te kennen, als tegemoetkoming voor de gestegen energieprijzen. Eerder dit jaar is in het AB van de GR Sociaal besloten om de doelgroep te verruimen. In de Drechtsteden komen ook huishoudens met een inkomen tussen de 120% en 130% van het WSM voor een energietoeslag in aanmerking, maar voor een lager bedrag (€ 600,- in plaats van € 800,-). Deze groep betreft vooral werkende armen en gepensioneerden met een klein pensioen. Deze zomer is een wetswijziging aangenomen om de energietoeslag te verhogen met € 500,- voor inwoners met een inkomen tot 120% van het WSM. Naar aanleiding daarvan wordt voorgesteld om in de Drechtsteden de energietoeslag voor de doelgroep 120% - 130% ook te verhogen.

De Sociale Dienst Drechtsteden heeft drie scenario's uitgewerkt voor een eventuele uitbreiding van de energietoeslag voor de categorie 120-130% WSM. Hierbij is uitgegaan van een 0-scenario, een € 300-scenario en een € 500-scenario. In lijn met de overige Drechtsteden adviseert het college om voor de doelgroep met een inkomen tussen 120% en 130% WSM de Energietoeslag te verhogen met € 300: dus van € 600 naar € 900. Dit doet recht aan de financiële problematiek die ook in deze doelgroep zeer urgent aanwezig is, maar houdt ook rekening met de betaalbaarheid.

Verdeelsystematiek kosten

In de eerste Burap 2022 van de GR Sociaal is voorgesteld om de gemaakte kosten voor de

energietoeslag over gemeenten te verdelen op basis van de geldende financieringsafspraken (verdeelsleutel Bijdrageverordening). Hiermee wordt bedoeld op de in 2022 geldende verdeelsleutel voor de bijzondere bijstand (kostenverdeling op basis van vijf jaar voortschrijdend gemiddelde aantal bijstandsontvangers).

Als college staan we op het standpunt dat de financiering van de Energietoeslag een directe relatie dient te hebben met de ontvangen budgetten vanuit het rijk en niet zou moeten leiden tot enerzijds voordeelgemeenten (waarbij er een positief saldo is ten opzichte van het Rijksbudget) en anderzijds gemeenten die onevenredig nadelig uitkomen in de kosten t.o.v. het Rijksbudget. De verdeling van het Rijksbudget over gemeenten laat een significante discrepantie zien met de verdeelsleutel uit de Bijdrageverordening, die er toe zou leiden dat er voordeel- en nadeelgemeenten ontstaan. En dat geheel buiten de schuld van gemeenten om, want het gaat om een uitvoering van een eenmalige urgente Rijksregeling.

Om die reden heeft het AB van de GR Sociaal, in afwijking van de geldende regionale financieringsafspraken, gekozen voor een verdeelsystematiek op basis van de inkomsten uit het Rijksbudget. Deze afwijking van historische afspraken over kostenverdeling zijn gerechtvaardigd, gezien de uitzonderlijke aard (beleidsarme, eenmalige uitvoeringsregeling) en de financiële omvang van de energietoeslag.

Beoogd effect

Inwoners uit Hardinxveld-Giessendam met een inkomen tussen de 120% en 130% van het wettelijk sociaal minimum van een financiële tegemoetkoming te voorzien voor de gestegen energieprijzen. We bereiken hiermee een doelgroep die anders vaak niet in aanmerking komt voor toeslagen.

Argumenten

1.1 Door lokaal een bijdrage te leveren in de gestegen energieprijzen wordt er voor gezorgd dat inwoners over extra middelen beschikken om de rekeningen te kunnen betalen.

We ondersteunen hen in hun financiële positie en versterken daarmee de koopkracht. Hiermee dragen we bij in het voorkomen van betalingsachterstanden, oplopende schulden en uiteindelijk afsluiting van bijvoorbeeld het energienetwerk of uitsluiting van de zorgverzekering. De verhoging voor de doelgroep met een inkomen tussen 120% en 130% WSM doet recht aan de financiële problematiek die ook in deze doelgroep zeer urgent aanwezig is, maar houdt ook rekening met de betaalbaarheid. We bereiken een doelgroep ("werkende armen") die anders vaak niet in aanmerking komt voor toeslagen.

2.1 Besluit van de raad nodig vanwege noodzaak aanvullende gemeentelijke middelen

Deze zomer heeft het Rijk middels een wetwijziging de randvoorwaarden van de energietoeslag aangepast. De gemeente ontvangt rijksbudget om de energietoeslag te verhogen met € 500,- voor inwoners met een inkomen tot 120% WSM. Zodoende is de energietoeslag in de Drechtsteden inmiddels verhoogd van € 800,- naar € 1.300,-, conform de landelijke richtlijnen. Voor de besluitvorming over de doelgroep met een inkomen tussen de 120% en 130% van het sociaal minimum willen we u als raad graag betrekken, omdat hier aanvullende gemeentelijke middelen voor moeten worden aangewend.

3.1 Kosten energietoeslag afhankelijk van bereik

De definitieve uitgaven aan de energietoeslag zijn vooralsnog niet bekend en worden zichtbaar met de totale afrekening van de SDD. Uitgaven zijn afhankelijk van het bereik van de regeling; het aantal mensen dat daadwerkelijk de energietoeslag aanvraagt en toegekend krijgt. De afrekening van de SDD, en zo ook de definitieve uitgaven aan de energietoeslag, worden verwerkt in de jaarrekening 2022.

Kanttekeningen

1.1 De energietoeslag is een generieke maatregel die gericht is op het bieden van snelle ondersteuning, maar sluit niet altijd aan op de specifieke hulpvraag van inwoners.

Met de regeling kunnen we huishoudens met een inkomen tot 130% WSM snel bedienen. Iemand die een bijstandsuitkering, IOAW-, IOAZ- of Bbz-uitkering ontvangt, ontvangt de toeslag automatisch. Bij overige inwoners die in aanmerking komen voor de energietoeslag wordt enkel een inkomenstoets

uitgevoerd. We realiseren ons dat er inwoners zullen zijn die de toeslag aanvragen en ontvangen, terwijl zij in een financieel gezonde situatie verkeren. Huishoudens met vaste energiecontracten verschillen in (af)looptijd. Gezien de enorme urgentie om snel iets te doen voor huishoudens met een beperkt inkomen, staan we achter de keuze om het bij de huidige regeling te beperken op de inkomenstoets. Vanaf 2023 zijn we voornemens de energietoeslag via de bijzondere bijstand te laten uitkeren, zodat er betere toetsing plaatsvindt en het de huishoudens toekomt die het echt nodig hebben.

Financiële informatie

Het Rijksbudget dat gemeenten ontvangen, is bedoeld voor de bekostiging van de energietoeslag voor inwoners met een inkomen tot 120% van het sociaal minimum. De totale kosten voor de energietoeslag (1^e tranche € 600 + 2^e tranche € 300) voor de doelgroep huishoudens met een inkomen tussen 120% en 130% WSM worden dus niet gedekt door het rijksbudget. Deze kosten bedragen naar schatting € 48.000.

Eerder dit jaar is in regionaal verband afgesproken de kosten van de energietoeslag (1^e tranche € 600) voor de groep 120% < 130% WSM te dekken uit het restant van de TONK-gelden 2021. Deze middelen, te weten € 36.000, zijn eerder als coronacompensatie aan de algemene reserve toegevoegd. Voorgesteld wordt om de overige kosten te dekken uit de reserve sociaal domein. De dekking wordt geformaliseerd bij de slotwijziging 2022.

De afrekening van de SDD, en zo ook de definitieve uitgaven aan de energietoeslag, worden verwerkt in de jaarrekening 2022.

Participatie

N.v.t.

Communicatie

De SDD en de gemeente zullen na uw besluit in de communicatie richting inwoners aangeven wat de hoogte is van de energietoeslag en hoe deze aangevraagd kan worden.

Vervolg

Bij akkoord van uw raad zullen we in het Algemeen Bestuur van de GR Sociaal het Dagelijks Bestuur de opdracht geven om conform dit besluit de beleidsregels van de Energietoeslag vast te stellen zodat de verhoogde Energietoeslagen kunnen worden uitgekeerd aan de doelgroep en met hen hierover kan worden gecommuniceerd.

Bijlagen

1. Bijlage 1. Informatiebrief Energietoeslag d.d. april 2022

Aldus besloten in bovenvermelde vergadering,

de griffier

Annemarie van der Ploeg

de voorzitter

Dirk Heijkoop

